

UITLEG WERKING WET NATUURBESCHERMING, HOOFDSTUK 4 HOUTOPSTANDEN

(versie februari 2023)

Harry Kars
Adviseur Vergunningen, team Vergunningverlening - Groene Wetten

T +31 88 74 30 134 E hkars@odbn.nl
bereikbaar op: ma | di | wo | do | vr-ochtend

Victorialaan 1 b-g | 5213 JG 's-Hertogenbosch

De Wet natuurbescherming, onderdeel houtopstanden

De Wet natuurbescherming, hierna Wnb, onderdeel houtopstanden is gestoeld op de voormalige Boswet. De Boswet was een zgn. areaalwet, dit houdt in dat deze wet bedoeld is om de totale oppervlakte aan bos in ons land op peil te houden. Het uitgangspunt van de wet is dus niet de bescherming van de kwaliteit van het bos, maar gaat uit van een bescherming van de oppervlakte bos. Deze uitgangspunten zijn in Wet natuurbescherming over genomen. De bescherming van de overige belangen t.a.v. natuurkwaliteit en soortenbescherming, wordt in de overige onderdelen van wet geregeld.

Kwaliteitseisen t.a.v. herplant en mogelijke ontheffingen zijn uitgewerkt in de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant.

Voor het onderdeel houtopstanden kennen we geen vergunningenstelsel maar een meldingsplicht van een voorgenomen velling. Het vellen van een houtopstand, welke onder de werking van de Wnb valt, zonder melding is strafbaar.

Binnen de Wnb kennen we de volgende onderdelen:

- meldingsplicht
- herplantplicht
- kapverbod
- bijzondere verzoeken, zoals compensatie, uitstel, vrijstelling en ontheffing

Toepassingsgebied

Iedere gemeente dient voor haar gebied, naast de bebouwde kom Wegenverkeerswet, een bebouwde kom zoals bedoeld in de Wnb in te stellen. Alle houtopstanden buiten de bebouwde kom Wnb, met een minimale oppervlakte van **10 are** of meer dan **20 bomen op een rij**, vallen onder de werking van de Wnb m.u.v. enkele uitzonderingen zoals genoemd in artikel 4.1 Wnb, deze uitzonderingen zijn:

- a. houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
- b. houtopstanden op erven of in tuinen;
- c. fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- d. naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- e. kweekgoed;
- f. uit populieren of wilgen bestaande:
 1. wegbeplantingen;
 2. beplantingen langs waterwegen, en
 3. eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- g. het dunnen van een houtopstand;
- h. uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
 - 1°. ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
 - 2°. bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantings-eenheid,

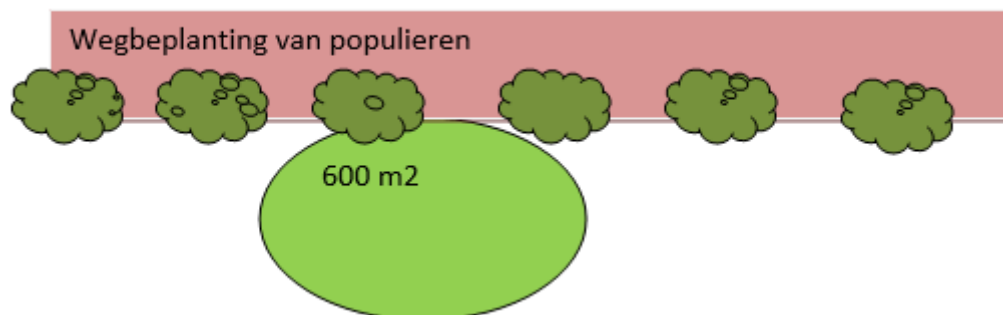
zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en
3°. zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Kleine Landschapselementen

Bij kleine landschapselementen speelt vaak de vraag of het element onder de werking van de Wet natuurbescherming valt. Bepalend hierbij is de omvang van het element en of het element echt losliggend is, dat wil zeggen niet verbonden met andere houtopstanden. Een losliggend element kleiner dan 10 are valt niet onder de werking van de Wet natuurbescherming. Zie hieronder enkele voorbeelden:

Voorbeeld 1. Hier is sprake van een klein landschapselement, kleiner dan 10 are. Het element is verbonden met een wegbeplanting bestaande uit eiken, welke ook onder de werking van de Wnb valt. Hierdoor is er sprake van een eenheid grote dan 10 are en valt het element onder de werking van Wnb.

Voorbeeld 2. Bosje is kleiner dan 10 are en is verbonden met een wegbeplanting bestaande uit populier. Deze wegbeplanting valt niet onder de Wnb, hierdoor valt het bosje ook niet onder de werking van de Wnb.

Voorbeeld 3. Een klein bosje met een oppervlakte van 9 are, gelegen midden in het agrarisch gebied. Er is geen verbinding met andere houtopstanden. Dit element valt niet onder de werking van de Wnb. Bescherming kan wel op grond van bestemmingsplan indien gemeente dit bestemt als bos en/of natuur.

Meldingsplicht

Het vellen van houtopstanden waarop de Wnb van toepassing is, is meldingsplichtig. Meldingen moeten worden gedaan bij de provincie Noord-Brabant. Het kapmeldingsformulier kunt via de volgende link downloaden. (houd u er rekening mee dat deze link in de loop der tijd kan wijzigen)

https://www.brabant.nl/applicaties/producten/bos_kappen_16061

De beoordeling van de meldingen is de verantwoordelijkheid van de Omgevingsdienst Brabant Noord, zij voert het toezicht op de Wnb uit binnen de gehele provincie Noord-Brabant.

Dunnen

Dunnen is een beheersmaatregel welke tot doel heeft de overblijvende bomen te bevoordelen. Bos dunnen leidt tot een verbetering van de overblijvende houtopstand. Na dunning zal het kronendak binnen enkele jaren weer in sluiting kunnen komen. Voor dunnen hoeft geen kapmelding ingediend te worden.

Herplantplicht

De Wnb verplicht u binnen een periode van drie jaar na velling, de oppervlakte bos weer geheel te herplanten. De herplant dient op een bosbouwkundig verantwoorde wijze plaats te vinden. Bosbouwkundig verantwoord wil zeggen dat u gebruik maakt van boomsoorten welke binnen de Nederlandse bosbouw algemeen gebruikelijk zijn en dat u deze met de juiste plantafstanden plant. Nadere informatie hierover kunt u vinden in de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant, deze is te vinden via onderstaande link:

<https://noord-brabant.tercera-ro.nl/MapView/Default.aspx?id=NLIMRO9930InterimOvr-va01>

Ook kunt u aan uw herplantplicht voldoen door gebruik te maken van natuurlijke verjonging. Deze natuurlijke verjonging dient binnen drie jaar gerealiseerd te zijn, lukt dit niet dan dient u een aanvullende beplanting uit te voeren, of uitstel van de herplantplicht aan te vragen.

Opleggen veldverbod (Artikel 5.3 Beleidsregel natuurbescherming Noord-Brabant)

Gedeputeerde Staten leggen een veldverbod als bedoeld in artikel 4.2, derde lid, van de Wet natuurbescherming, in ieder geval op indien:

- a) de velling een bijzonder grote, aaneengesloten oppervlakte heeft;
- b) het een velling betreft van zeer oude bomen;
- c) door de velling de instandhoudingsdoelstellingen, bedoeld in artikel 2.1, vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor dat gebied negatief beïnvloed kunnen worden.

Eisen herplantplicht

In de Wet natuurbescherming staat de verplichting tot herplant opgenomen.

Wet natuurbescherming Artikel 4.3

1. Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, met uitzondering van het periodiek vellen van vriend- of hakhout, of anderszins teniet is gegaan, draagt de rechthebbende zorg voor het op bosbouwkundig verantwoorde wijze herbeplanten van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand.
2. De rechthebbende vervangt binnen drie jaar na de herbeplanting, bedoeld in het eerste lid, herbeplanting die niet is aangeslagen.
3. Provinciale staten kunnen bij verordening regels stellen over de bosbouwkundig verantwoorde wijze van herbeplanting, bedoeld in het eerste lid.

In de “Interim omgevingsverordening Noord-Brabant” staan de eisen vermeld waaraan een herplant dient te voldoen.

Interim omgevingsverordening Noord-Brabant Artikel 2.63 Eisen herplanting

Een bosbouwkundig verantwoorde herbeplanting als bedoeld in artikel 4.3, eerste lid, Wetnatuurbescherming voldoet in elk geval aan de volgende eisen:

- de oppervlakte van de herbeplanting is tenminste even groot als de oppervlakte van de geveldehoutopstand;
- de nieuwe houtopstand kan, gelet op de bodemkwaliteit en de waterhuishouding ter plaatse, uitgroeien tot een volwaardige en duurzame houtopstand;
- de nieuwe houtopstand kan binnen een periode van 5 à 10 jaar een gesloten kronendak vormen;
- het gebruik van sierheesters, tuinsoorten en soorten die naar het oordeel van Gedeputeerde Staten een gevaar vormen voor de natuurlijke biodiversiteit ter plaatse, is niet toegestaan;
- herplant binnen Natura 2000 gebieden vindt plaats op een wijze en met soorten die de natuurlijke kenmerken en de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied, bedoeld in artikel 2.1, vierde lid, Wet natuurbescherming niet aantasten;
- de herbeplante houtopstand kan op termijn tenminste vergelijkbare ecologische en landschappelijk waarden vertegenwoordigen.

Bijzondere verzoeken

U kunt voor diverse onderdelen van de procedure een ontheffing aanvragen, t.w.

- Ontheffing van de vellingstermijn (wachtverplichting van één maand)
- Ontheffing van de vellingstermijn (verlenging van de termijn van één jaar)
- Compensatie van de herplantplicht
- Uitstel van de herplantplicht
- Ontheffing van de herplantplicht

Voor het doen van een bijzonder verzoek kunt u gebruik maken het formulier “aanvraagformulier kappen bos” wat is te downloaden via de eerder genoemde link.

Dit formulier kunt u gebruiken als u uw herplantplicht uit wilt voeren op een andere locatie dan de locatie waar de velling heeft plaatsgevonden. Compensatie herplantplicht kan onder bepaalde voorwaarden plaatsvinden. Deze voorwaarden zijn:

1. Het herplantplichtige perceel mag geen deel uitmaken van een boskern (aaneengesloten bosgebied van 5 hectare of meer). Herplant dient in of aan de zelfde boskern plaats te vinden.
2. Compensatieperceel moet van minimaal gelijkwaardige bodemkwaliteit zijn.
3. Compensatie op voormalige vuilstortterreinen of gronddepots is niet mogelijk.
4. Compensatie moet binnen de provincies Noord-Brabant of Limburg plaatsvinden
5. Compensatie van bossen op oude bosgrond is niet mogelijk

Het formulier kunt u ook gebruiken voor het aanvragen van verlenging van de herplantperiode of een ontheffing van de herplantplicht.

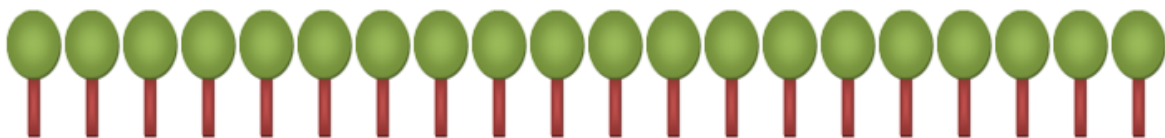
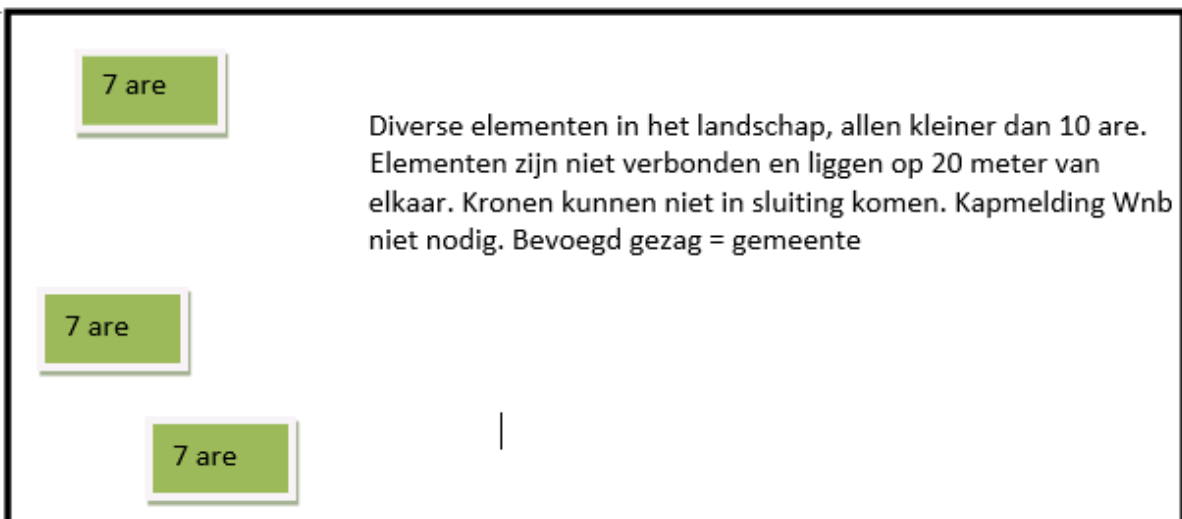
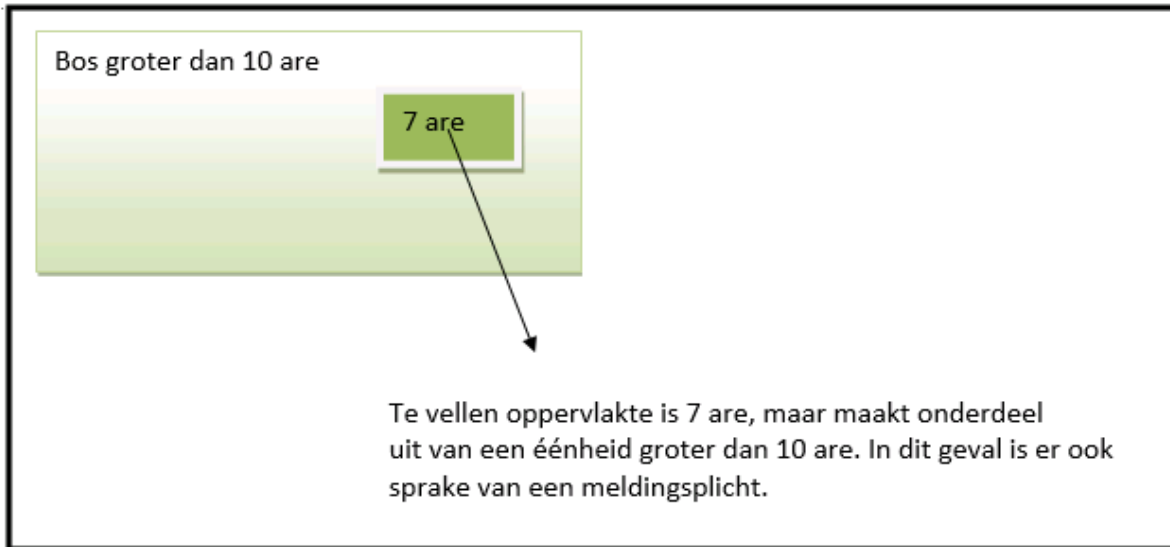
Houdt u er rekening mee dat er legeskosten verbonden zijn aan een ontheffingverzoek, variërend van €719,- tot €1.524,- (tarieven 2023)

Paragraaf 6.1 Tarieven Wet natuurbescherming onderdeel houtopstanden

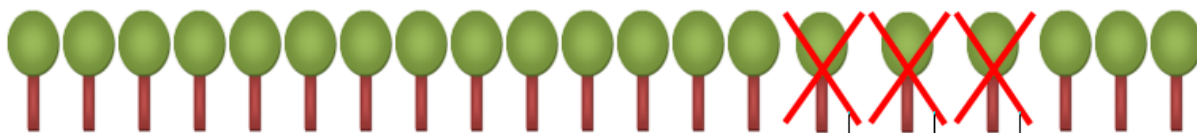
- 4a. Een aanvraag voor een ontheffing als bedoeld in artikel 4.5, eerste lid, van de Wet natuurbescherming ten behoeve van herbeplanting op andere grond (compensatie herplantplicht): € 1.490,-
- 4b. Een aanvraag voor een ontheffing van de herplantplicht als bedoeld in artikel 4.5, derde lid, van de Wet natuurbescherming (ontheffing herplantplicht): € 1.594,-
- 4c. Een aanvraag als bedoeld onder 4b die uitsluitend betrekking heeft op uitstel van de herplanttermijn (ontheffing herplanttermijn): € 1.093,-
- 4d. Een aanvraag voor een ontheffing als bedoeld in artikel 6.12, derde lid, van de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant, voor het afwijken van de in artikel 6.12, eerste lid, van de Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant genoemde eis dat een melding ten minste vier weken voorafgaand aan de velling wordt gedaan (ontheffing wachttermijn): € 781,-

Tarieven legestabel 2023

Voorbeelden:

20 bomen in een rij, vallen onder de werking van de Wet natuurbescherming (niet bestaande uit populier of wilg, langs wegen of landbouwgronden)

Ook als er minder dan 20 bomen gekapt worden in de rij, moet hiervoor een kapmelding gedaan worden. In dit voorbeeld is men verplicht een kapmelding in te dienen.

